

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۵ / ۱۰ / ۱۳۸۶		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۶-۸۷	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

فلسفه		
۱	سه اصل از اصول و مبانی فلسفی علوم تجربی را بنویسید.	۰/۷۵
۲	نحوه ارتباط فلسفه با علم روان شناسی را بنویسید.	۱
۳	علم مابعدالطبیعه را تعریف کنید و دو مورد از مسائل آن را بنویسید.	۰/۷۵
۴	الف) چرا از سرزمین یونان به عنوان مهد تفکر فلسفی یاد می کنند ؟ ب) عقیده گرگیاس در باره ی وجود و شناخت چیست ؟	۰/۵ ۰/۵
۵	دو جنبه ی بسیار مهم پیام سقراط را بیان کنید.	۱/۵
۶	ابتدا ویژگی های معرفت حقیقی را از نظر افلاطون نوشته ، سپس بگوئید چرا افلاطون ادراکات حسی را شایسته اعتناء نمی داند ؟	۱
۷	راه حل افلاطون برای رسیدن به معرفت حقیقی شامل دو مرحله است ، آن دو را به طور مختصر توضیح دهید.	۱
۸	ارسطو علت فاعلی را در حرکات طبیعی چگونه تفسیر می کند ؟	۱
۹	ابتدا ماده یا هیولا را طبق نظر ارسطو تعریف کرده ، سپس برای آن یک مثال بنویسید.	۱
منطق		
۱۰	تصور اکتسابی و تصدیق بدیهی را تعریف کرده ، سپس برای هر کدام یک مثال بیاورید.	۱/۲۵
۱۱	نوع دلالت های زیر را مشخص کنید . دلالت خنده بر شادی - دلالت معلول بر علت - دلالت لفظ بر معنا	۰/۷۵
۱۲	دو لفظ سنگ و جسم را به لحاظ مفهوم و مصداق مقایسه کنید.	۰/۵
۱۳	میان مفاهیم کلی زیر کدام یک از نسبت های چهارگانه برقرار است ؟ « نقاشی و زیبا » - « خرما و میوه » - « مسجد و نماز »	۰/۷۵
۱۴	اصطلاحات : رسم ناقص - جنس الاجناس و ذاتی را تعریف کنید.	۱/۵
۱۵	برای هر یک از موارد زیر یک مثال طراحی کنید : الف) قضیه منفصله حقیقی ب) قضیه طبیعی	۰/۵
	« ادامه ی سؤالات در صفحه ی دوم »	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۵ / ۱۰ / ۱۳۸۶	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۶-۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره												
۱۶	جدول زیر را کامل کنید. <table><tr><td>اصل قضیه</td><td>عکس قضیه</td><td>نقیض قضیه</td><td>متضاد قضیه</td></tr><tr><td>بعضی جوان ها فعال نیستند</td><td>۱-</td><td>۲-</td><td>۳-</td></tr><tr><td>۴-</td><td>۵-</td><td>۶-</td><td>هر الف ب است</td></tr></table>	اصل قضیه	عکس قضیه	نقیض قضیه	متضاد قضیه	بعضی جوان ها فعال نیستند	۱-	۲-	۳-	۴-	۵-	۶-	هر الف ب است	۱/۵
اصل قضیه	عکس قضیه	نقیض قضیه	متضاد قضیه											
بعضی جوان ها فعال نیستند	۱-	۲-	۳-											
۴-	۵-	۶-	هر الف ب است											
۱۷	ابتدا حجت را تعریف کرده ، سپس اقسام آن را فقط نام ببرید.	۱												
۱۸	عیب قیاس های زیر را مشخص کنید. الف) خفاش پرنده است ، هر پرنده ای تخم گذار است ، پس خفاش تخم گذار است. ب) نمک از کلر است ، هر کلری سمی است ، پس نمک سمی است.	۰/۵												
۱۹	اولاً تعیین کنید هر یک از قیاس های زیر چه شکلی است و ثانیاً آیا می توان از آن نتیجه ی معتبری به دست آورد ؟ اگر نه چرا ؟ و اگر آری نتیجه درست را ذکر کنید. الف) هر الف ب است ، بعضی الف ج نیست. ب) برخی مردم شناگر نیستند ، هر شناگری ورزشکار است.	۱/۵												
۲۰	متواترات را تعریف کنید.	۰/۲۵												
۲۱	تعریف جدل و ماده یی را که در جدل به کار می رود بیان کنید. (یک مورد)	۰/۵												
۲۲	مغالطه مصادره به مطلوب را تعریف کرده ، سپس برای آن مثالی بیاورید.	۰/۵												
	« موفق باشید »	جمع نمره ۲۰												

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۵ / ۱۰ / ۱۳۸۶
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۸۷-۱۳۸۶	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

فلسفه		
۱	واقعیت داشتن جهان - قابل شناخت بودن طبیعت - درستی روش تجربه و آزمایش - یکسان عمل کردن طبیعت - تبعیت همه موجودات از اصل علیت (ذکر هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۲	الف) با هر نوع نگرش فیلسوف نسبت به انسان (مادی - غیر مادی بودن) روان شناسی متناسب با طرز تلقی او از انسان به وجود خواهد آمد. (۰/۵) ب) و نیز بحث شناخت و بحث در باره‌ی حقیقت ذهن آدمی هم در فلسفه و هم در روان شناسی هر دو مطرح است. (۰/۵)	۱
۳	فلسفه اولی یا مابعدالطبیعه در حقیقت علم به احوال موجود است از جهت وجود داشتن آن ها صرفاً از آن جهت که وجود دارند (۰/۲۵) ذکر هر مورد از مسائل (۰/۲۵) [وجود و ماهیت - علت و معلول - وحدت و کثرت]	۰/۷۵
۴	الف) نخستین مجموعه ها یا قطعه هایی که به زبان فلسفی نگاشته شده و یا جنبه‌ی فلسفی در آن ها غلبه داشته است از یونان باستان به یادگار مانده است. (۰/۵) [یا : جایی که فلسفه در آن جا رسمیت یافته و زبان رمز و افسانه در تفسیر جهان جای خود را به زبان تعقل داده و مدارس فلسفی بنیان گذاری شده و تعلیم و تربیت فلسفه عمومیت یافت] ب) اولاً هیچ چیز وجود ندارد ، ثانیاً به فرض وجود برای انسان شناختنی نیست (۰/۲۵) ثالثاً اگر برای انسان شناختنی باشد نمی توان آن را به دیگران تعلیم داد. (۰/۲۵)	۰/۵ ۰/۵
۵	الف) خودآگاهی (۰/۲۵) توضیح مطلب (۰/۵) ب) راه صحیح تفکر (یا رسیدن به تعریف ثابت) (۰/۲۵) توضیح مطلب (۰/۵)	۱/۵
۶	ویژگی معرفت حقیقی : ۱- خطا ناپذیر بودن (۰/۲۵) ۲- به امور پایدار تعلق داشتن (۰/۲۵) به نظر افلاطون حواس ما از یک سو پیوسته در معرض خطا و لغزش واقع هستند (۰/۲۵) و از سوی دیگر با اموری سروکار دارند که نمی توان ثبات و پایداری در آن ها سراغ گرفت (۰/۲۵) پس این گونه ادراکات را شایسته اعتنا نمی داند.	۱
۷	۱- برای به دست آوردن معرفت حقیقی باید از سطح حواس فراتر رفت (۰/۲۵) و از ابزار دیگری به نام عقل مدد جست و به وسیله ادراک عقلانی مشخصه اول معرفت حقیقی (خطا ناپذیر بودن) تأمین می شود. (۰/۲۵) ۲- از دید افلاطون در عالم طبیعت که پیوسته در حرکت و دگرگونی است نمی توان به چیز ثابت و بادوامی دست یافت (۰/۲۵) بنابراین ویژگی دوم معرفت حقیقی یعنی تعلق داشتن به امور پایدار در جهان محسوسات تأمین نمی شود بلکه باید آن را در جهانی برتر از طبیعت جستجو کرد. (۰/۲۵)	۱
۸	ارسطو علت فاعلی را آن عامل خارجی می داند که در حرکت و تغییر اشیاء مؤثر است (۰/۵) اما چه بسا که این علت خارجی در امور طبیعت مشخص و معلوم نباشد. ارسطو ناچاراً این حرکت را به یک عامل درونی یعنی طبیعت جسم نسبت می دهد. (۰/۵)	۱
۹	در نظر ارسطو ماده یا هیولا وجود بالقوه و ماده‌ی اولیه است که در اثر تغییر و تحول به فعلیت می رسد (۰/۵) ذکر مثال مناسب و تطبیق آن (۰/۵)	۱
« ادامه در صفحه‌ی دوم »		

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۵ / ۱۰ / ۱۳۸۶
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۸۷-۱۳۸۶	اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

منطق															
۱۰	تصدیق بدیهی، تصدیقی است که خود به خود روشن و محقق و غیر قابل چون و چرا است (۰/۵) [یا تصدیقی که احتیاج به استدلال و اثبات ندارد] ذکر مثال مناسب (۰/۲۵) تصور اکتسابی، تصویری است که از تصورات دیگر مأخوذ باشد یعنی از چند تصور دیگر حاصل شده باشد. (۰/۲۵) ذکر مثال مناسب (۰/۲۵)	۱													
۱۱	دلالت خنده بر شادمانی ← دلالت طبعی (۰/۲۵) دلالت لفظ بر معنا ← دلالت وضعی (۰/۲۵) دلالت معلول بر علت ← دلالت عقلی (۰/۲۵)	۱													
۱۲	از آن جایی که مفهوم سنگ اعم از مفهوم جسم است (۰/۲۵) لذا مصداق سنگ کمتر از مصداق جسم می باشد. (۰/۲۵)	۰/۵													
۱۳	نقاشی و زیبا ← عموم و خصوص من وجه (۰/۲۵) خرما و میوه ← عموم و خصوص مطلق (۰/۲۵) مسجد و نماز ← تباین (۰/۲۵)	۰/۲۵													
۱۴	رسم ناقص = جنس بعید + عرض خاص (۰/۲۵) (۰/۲۵) جنس الاجناس: جوهر در سلسله اجناس، بالاترین اجناس و ورای آن دیگر جنسی نیست (۰/۵) ذاتی: یعنی آن چه داخل در حقیقت و ماهیت است. (۰/۵)	۱/۵													
۱۵	ذکر مثال مناسب برای هر یک (۰/۲۵)	۲													
۱۶	<table border="1"> <thead> <tr> <th>اصل قضیه</th><th>عکس قضیه</th><th>نقیض قضیه</th><th>متضاد قضیه</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>بعضی جوانها فعال نیستند</td><td>عکس لازم الصدق ندارد (۰/۲۵)</td><td>هر جوانی فعال است (۰/۲۵)</td><td>متضاد ندارد (۰/۲۵)</td></tr> <tr> <td>هیچ الف نیست (۰/۲۵)</td><td>هیچ ب الف نیست (۰/۲۵)</td><td>بعضی الف ب است (۰/۲۵)</td><td>هر الف ب است</td></tr> </tbody> </table>	اصل قضیه	عکس قضیه	نقیض قضیه	متضاد قضیه	بعضی جوانها فعال نیستند	عکس لازم الصدق ندارد (۰/۲۵)	هر جوانی فعال است (۰/۲۵)	متضاد ندارد (۰/۲۵)	هیچ الف نیست (۰/۲۵)	هیچ ب الف نیست (۰/۲۵)	بعضی الف ب است (۰/۲۵)	هر الف ب است	۱/۵	
اصل قضیه	عکس قضیه	نقیض قضیه	متضاد قضیه												
بعضی جوانها فعال نیستند	عکس لازم الصدق ندارد (۰/۲۵)	هر جوانی فعال است (۰/۲۵)	متضاد ندارد (۰/۲۵)												
هیچ الف نیست (۰/۲۵)	هیچ ب الف نیست (۰/۲۵)	بعضی الف ب است (۰/۲۵)	هر الف ب است												
۱۷	حجت عبارت است از کشف قضایای مجهول به وسیله قضایای معلوم (۰/۲۵) اقسام آن: استقراء (۰/۲۵) - تمثیل (۰/۲۵) - قیاس (۰/۲۵)	۱													
۱۸	الف) عیب در ماده زیرا کبرا نادرست است (۰/۲۵) ب) عیب در صورت، عیب در حد وسط (۰/۲۵)	۰/۵													
۱۹	الف) شکل سوم (۰/۲۵) - بعضی الف ج نیست (۰/۵) ب) شکل اول (۰/۲۵) - عقیم است زیرا صغری سالبه است (۰/۵)	۱/۵													
۲۰	متواتر است قضایایی هستند که به سبب شهادت و روایت افراد بسیار که احتمال تبانی بین آنها نمی رود ایجاد یقین - سکون و اطمینان می کند. (۰/۲۵)	۰/۲۵													
۲۱	جدل: عبارت است از بحث و پرسش و پاسخی که به نحوی خاص بین دو تن درگیر می شود. (۰/۲۵) ماده جدل مسلمات است البته از مشهورات و مقبولات نیز استفاده می شود. (۰/۲۵)	۰/۵													
۲۲	مصادره به مطلوب عبارت از این است که نتیجه خود یکی از مقدمات باشد (۰/۲۵) [یا: دو حد از حدود قیاس یکی است و آن را با آوردن کلمات مترادف یا به نوعی تلبیس دو چیز وانمود می کنند] ذکر مثال مناسب (۰/۲۵)	۰/۵													
	«موفق باشید»	جمع نمره	۲۰												